

# תלמידי

היו האמט אידן  
האם האמט  
נאר הוין אר פסט  
עם באהאר גען

אור ובהירות בעבודת השם במשנת ברסלב

והפרי את לב האבן משרכם  
ותתתי לכם לב בשר

פרשת ויקהל שקלים  
גליון י | תשפ"ב

אור להביות הלב של איש הישראלי  
בועך מאד עך לב השמים לה' ויברך,  
ואין סוף ואין תכלית לתשוקתו

## לב ופנימה של הברכה

### מעשים קטנים = אין סוף בתים

איך אפשר להתמודד בכלל מול כוחות הרע שהם רבים ועצומים מאתנו / החשבון הסודי שהופך את הקערה על פיה

'שבת שקלים' כבר כאן, האור של פורים הולך ומתקרב במהירות. ויחד עם ההתעוררות העצומה בקריאת פרשת 'שקלים' צפה ועולה קושיה עצומה:

הרי את השקלים התבקשו כלל ישראל להביא, כדי שיוכלו למנותם על ידי מספר השקלים שהביאו ולא על ידי מניין הנפשות עצמם, ואזי לא יהיה בהם נגף. ומעתה עולה התמיהה מאלה: לא ימנו ולא ינגפנו?!... מהו הסוד והסיבה שחשוב כל כך לדעת את מספרו המדויק של כלל ישראל?

כדי לענות על שאלה זו, נצטרך לעבור למחוזות אחרים ופחות מוכרים, עולמות של פנימיות התורה:

ב'ספר יצירה' (פרק ד' משנה י"ב) מובא חשבון מופלא על כמות הצירופים שאפשר להרכיב מהאותיות: "שתי אבנים בונות שני בתים, ארבע בונות ארבעה ועשרים בתים, חמש בונות מאה ועשרים בתים, שש בונות שבע מאות ועשרים בתים, שבע בונות חמשת אלפים וארבעים בתים. מכאן ואילך צא וחשוב מה שאין הפה יכול לדבר ואין האוזן יכולה לשמוע".

לכאורה אין לחשבון זה כל שייכות לחיינו אנו, אך הצדיקים הקדושים חותרים ומתייגעים להוציא מכל פרט בתורה דרך ועצה ברורה בעבודת ה', גם עבור אנשים שמצויים בשיא עולם העשייה.

ה'בתים', מגלה רבינו הקדוש, מכוונים לבתי התפילה והקדושה. ואילו ה'אותיות' מורות על נפשות ישראל הבאים ומתקבצים יחד אל משכן הקדושה (ליקו"מ בתרא ח').

כל מהותו וקיומו של כלל ישראל, תלוי בריבוי נפשות ישראל המתקבצים יחד אל בניין הקדושה. והוה הסוד של 'ריבוי הבתים' העצום, שנעשה על ידי כל נפש שמתקרבת אל הקדושה ולו במעט (עיין באריכות וביפוט בחיי מוה"ר"ן את מ"א).



ולעניינינו:

כל יהודי ויהודי שפורש מהקדושה ואינו נכלל יחד עם כלליות נפשות ישראל, אינו יכול לצאת ידי חובתו כלפי שמיא, ואף אינו נותן את חלקו לבניין הקדושה שהוא תכלית בריאת העולם. יהודי כזה יכול ליפול גם בכל נפילה שמנסה אותו ה'הס"א', שכן הרע והעכו"ם מכונים 'רבים' ואילו הוא רק 'יחיד', ואין לו כוח לעמוד כנגדם.

מאידך, יהודי שכולל את עצמו יחד עם יראי ה' וכלל היהודים המאמינים, אזי אפילו אם הוא רחוק ביותר, כל תנועה רצון ומעשה שהוא עושה לכבוד שמו יתברך מצטרפים לבניין הקדושה הכללי, וכאמור בחשבון שבספר יצירה, הרי הוא בונה ומקים בכך בתים וצירופים שאין הפה יכול לדבר והלב לחשוב.

"ומוזה תוכל להבין מרחוק כמה וכמה שעשועים נפלאים נעשין על ידי שְׁנֵיתוֹסָף נפש אחת להתפלל בכוונה קצת יותר מאשר בתחילה, כי למשל, אפילו מי שהתפלל תחילה קצת בכוונה, אבל לא עלה מתפילותיו כי אם עשרה תיבות, וגם לא היה בהתקשרות אל הצדיק ולא הקיבוץ המתפללים בכוונה באמת, ואחר כך קָשְׁתוֹסָף אל הקיבוץ הקדוש הוא מתפלל עכשיו מאה תיבות ובכוונה יתירה מבתחילה, והוא שכן אל הקיבוץ הקדוש - כמה וכמה בתים רבים ועצומים עד אין קץ נתרבים, הן מצד ריבוי התיבות והאותיות והנקודות, הן מצד שכל זה נתוסף אל הנפשות הרבות שנעשה מהם בתים רבים לאין קץ, שעכשיו כשנתוסף נפש אחת נתרבין הבתים בריבוי עצום בכפלי כפלי כפלים וכו', הן מצד תוספות הנפשות, הן מצד תוספות ריבוי האותיות והתיבות שנתרבו עתה עד אין חקר". (ליקוטי הלכות, פ"ר אישות ה').



לאחר שגילינו את החשיבות של כל יהודי ומעשה טוב שלו, אנחנו מבינים כבר בוודאי כמה חשובים רבבות יהודים: "ובשביל זה צויה למנותם, לגלות ריבוי מספר נפשות ישראל שהם ת"ר אלף ויותר, כדי להגדיל שמו וכבודו יתברך על ידי זה, לפרסם ולהודיע לבני האדם גבורותיו, שנמצאים ת"ר אלפים נפשות המייחדים שמו תמיד ונכללין באחדותו יתברך" (ליקוטי הלכות ציצית ז').

אלא מאי? - כשמגיעים למנות את כלל ישראל, מתעורר כנגדם המניין העצום פי כמה וכמה של כל אמות העולם, שעומדים וצועקים: אם המניין קובע לצירופי הבתים, הרי שאנחנו רבים מבני ישראל בכמות אדירה הרבה יותר!

הטענה הזו היא סתרוג וה'נגף' שעומד נגד כלל ישראל ומאיים עליהם. זוהי גם סתרוג של 'המן-עמלק' שמקורו טוען 'שנו עם מפוזר ומפורד'; בודדים ומפורזים הם עד למאד, ואילו אנחנו רבים הרבה יותר, ולכן אחת דינים לכיליון והפסד.

לכן הצטוונו למנות את כלל ישראל דווקא על ידי השקלים' שכלל ישראל נידב עבור המשכן, שהוא 'בית התפילה' הקדוש בעולם. בשקלים אלו מונח ההבדל בין מספרים של היהודים לגוים. שכן, היהודי אפילו שהוא יחיד לעצמו, כל תשוקתו היא להיכלל בתוך ריבוי הבתים העצום של כלל ישראל שממליך את ה' בעולם על ידי בניין התפילה, ואילו הגוי יחיד ובודד הוא לעצמו, וכל רצונו הוא לגדול, לשלוט, ולמלוך על כל העולם, הוא ואין בלתו.

וזה מה שעונה השכינה כנגדו: הן אמת שלעומת מספר הנפשות של בני ישראל, אתה רב מהם. אבל כבר קדמו שקליהם של ישראל' לבנות את בית התפילה. וכשהם נכללים יחד, הרי הצירופים שעולים מכל יהודי ומכל תנועה טובה, רבים ועצומים הרבה יותר. עד שבוכותם תכבוש הקדושה את העולם כולו, בהתגלות משיח במהרה.

### אֲשֶׁר נָתַן ה' חֶכְמָה וְתְבוּנָה בְּהֵמָה (שמות לו א)

'בהמה' יש בה דברים טובים, ויש בה להיפך. מצד אחד, אם אתה רוצה להיות 'ערליכער איד', צריך שתעשה את עצמך 'בהמה'. אבל בד בבד, צריך לזוהר לבלי להיות 'בהמה'.

בדעתך ובמוחך - תעשה את עצמך 'בהמה'. אבל במעשיך - הזוהר והישאר לא לעשות מעשה 'בהמה'.

כך מדריכנו מוהר"ת בהלכות פקדון ד', המיוסדת על התורה הראשונה בליקוטי מוהר"ן 'אשרי תמימי דרך', וזה לשונו שם באות ד': בקדושה זאת הבחינה יקרה מאד, היינו בחינת 'בהמה', היינו לעשות עצמו כבהמה כאילו אין בו שום דעת כלל. וכמו שכתב אדמו"ר ז"ל על פסוק 'כל אשר נתן ה' חכמה בהמה', שהיא חכמה גדולה לעשות עצמו כבהמה. כי על ידי זה עיקר קבלת הדעת והשכל האמת.

היינו, שאי אפשר לקבל שום דעת ושכל אמיתי, כי אם כשמישים עצמו כבהמה כאילו אינו יודע כלל, כמו שאמרו רז"ל 'אין התורה מתקיימת אלא כמי שמישים עצמו כאינו יודע'. ואז, על ידי זה דייקא וזכה לקבל את השכל והמח בהדרגה ובמידה. וגם כשמקבל איזה שכל ודעת, צריך לידע בכל פעם שעדיין אינו יודע כלל, כמו שכתב אדמו"ר ז"ל כמה פעמים, ועל ידי זה זוכה לקבל מה ודעתה חדש בכל פעם.

כל זה כשעושה את עצמו 'בהמה', ומוכן ומוזמן לקבל שכל אמיתי - אז הרי הוא יכול לקבל שכל ודעת דקדושה, וזוהי חכמה גדולה. לא כן כשעושה את עצמו 'בהמה', ומשליך ממנו הדעת לגמרי, והולך אחר שרירות לבו ותאוותיו - אז הרי הוא יוצא מגדר אדם שהוא הדעת, כמו שמוהר"ת ממשיך בדבריו שם:

אבל את זה לעומת זה עשה אלקים, ובכל דבר יש טוב ורע. היינו, כי באמת צריך האדם לזוהר מאד שלא יעשה מעשה בהמה ח"ו, כי גדר האדם שיהיה רחוק מנעושה בהמיות, שהם כל התאוות רעות, שהם כסילות ושטות ושיגעון, בחינת בהמה ממש. ובשביל זה ה' יתברך חונן לאדם דעת כדי שיתרחק מנעושה בהמה, כי הדעת, שהוא גדר האדם, הוא ההיפך מכל התאוות, שהם בחינת כהמיות כסילות ושטות. וכשזוכה לגרש התאוות הבהמיות או נתחוק ונתרומם שכלו, כפי הכנות התאוות הבהמיות כן נתרומם שכלו, כי כשה נופל זה הק"ו ואזי כשמגיע אל השכל אז צריך לידע האמת שעדיין הוא רחוק מהכמה, בחינת 'אמרת' אחכמה והיא רחוקה ממני', שצריך התכמה שישכיל שרחוק ממנו התכמה, כמו שכתב אדמו"ר ז"ל, ואז צריך דייקא לעשות עצמו כבהמה, כמו דוד המלך ע"ה שבוודאי היה חכם גדול אמיתי, ואומר 'ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמך', וזה בחינת בהמה בקדושה.

מוהר"ת מאריך בענין זה, ובהמשך דבריו מסכם ומסיים: נמצא, שהאדם צריך לבלי לעשות מעשה בהמה ח"ו ואז שכלו בשלימות, ואז דייקא צריך לידע שהוא רחוק מהדעת ויהיה בעיניו כבהמה שאין בה דעת!

## המלחמה הגדולה!

(המנצח ליד כפר 'ברעם' בגליל העליון, כידוע) ושם אמרתי קאפיטל כ"ב "למנצח על אילת השחר", ובדיוק כשהגעתי לפסוקים "סבבוני פרים רבים אבירי בשן כתרוני וגו', סבבוני כלבים עדת מרעים הקיפוני כארי ידי ורגלי", שמעתי מרחוק איזה רעש שהיה נדמה לי שמתקרבים כמה ישמעאלים בתוך היער, והתחלתי לרעוד מפחד כי הייתי יחידי לבדי במעבה היער. אחר כך כששקטו הקולות ונרגעתי מהפחד, וחזרתי לומר את פסוקי התהילים, חשבתי לעצמי: הלוואי שארגיש את הפחד הזה ברוחניות, ואזכה לומר את הפסוקים של התהילים מתוך פחד אמיתי "עדת מרעים הקיפוני..."

**הר"ר שמחה:** פלאי פלאים! כך אכן כותב רבינו לגבי אמירת התהילים, בתורה האחרונה בליקוטי מוהר"ן: "שעיקר אמירת תהלים לומר כל מזמורי תהילים על עצמו, למצוא את עצמו בתוך כל מזמור ומזמור... כי כל המלחמות שביקש דוד המלך ע"ה שיצילהו השם יתברך מהם, הכל צריכין לפרש לעצמו על מלחמת היצר הרע וחילותיו, וכיצא בזה בשאר המזמורים" (ליקוטי מוהר"ן תניינא, קכה).

בקיצור, למעשה:

כל המלחמות שבעולם, וכל הפחדים הנוראים שיש לבני אדם ממלחמות והריגות ורעב רח"ל, הכל כאין וכאפס לעומת צרת הנפש, שהיא צרה נצחית לעד ולעולמי עולמים.

ואם על הצרות הגשמיות, מדברים כל כך הרבה בקווי הנייעס, הרי שצריכים לעומת זה לפתוח לכל הפחות כמה מאות קווי נייעס שיעסקו בענין צרות הנפש, ויבררו וילבנו את הדרכים והעצות איך להינצל מהם; איך לזכות לשמירת עיניים, איך לזכות לצאת מתאוות אכילה, איך לזכות להתפלל בכוונה והתלהבות, איך מוציאים נפש מישראל מעוונות ופגמים...

וכמו שמוהרנ"ת כותב בתפילה הידועה על פורים: "ועתה מה אומר לפניך יושב מרום, ומה אספר לפניך שוכן שחקים, אם אחרי כל הניסים והנפלאות האלה אני בעצמי ודוף את עזמי יותר מכל השונאים, כי לא התגברתי נגד תאוותי, אף גם המשכתי עלי את היצר הרע, ועשיתי מה שעשיתי, עד אשר הבאתי עצמי בידיים בצרות האלה צרות נפשי, אשר הם קשים ומרים מכל הצרות, כי אין צרה כצרות הנפש! כי זהו הרחמנות הגדול מכל הרחמנות להוציא נפש מישראל מעוונות ופגמים" (ליקוטי תפילות ח"ב, תפילה לז).

שהיום כאן ומחר בקבר, שאם כועס עלי - אין כעסו כעס עולם, ואם אוסרני - אין איסורו איסור עולם, ואם ממיתני - אין מיתתו מיתת עולם... אף על פי כן הייתי בוכה. ועכשיו שמוליכים אותי לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, שהוא חי וקיים לעולם ולעולמי עולמים, שאם כועס עלי - כעסו כעס עולם, ואם אוסרני - איסורו איסור עולם, ואם ממיתני - מיתתו מיתת עולם... ולא אבכה?" (ברכות דף כח ע"ב).

ומעתה, אם נייעס של ספק-ספיקא של וועלט מלחמה' גשמית, מעסיקה אותך כל כך, כמה צריך להעסיק אותך מצבך הרוחני...

גם עכשיו, כשאנו עומדים לקראת פורים, וצועקים לה' שיציל אותנו מקליפת המן עמלק, אנחנו מרגישים כאילו מדובר על איזה לוקוסוס... ואין אנו מבינים ומרגישים שמדובר באויב ושונא נורא, אשר אם לא נינצל ממנו ח"ו, זה הרבה יותר גרוע מליהקלע לתוך מלחמת-עולם איזמה...

**ר' מנחם:** ב"ה אני מקפיד כבר מתחילת הארבעים יום שלפני פורים לצעוק כל יום 'הצילני מקליפת המן עמלק וחכי לקדושת מרדכי ואסתר', ואנחנו אפילו רוקדים בבית המדרש שלנו כל יום אחרי מעריב את השיר הזה.

**הר"ר שמחה:** נפלא מאד! אבל רבי נתן, כשצעק להשם יתברך 'הצילני מקליפת המן עמלק', לא שר איזה שיר יפה עם מנגינה של פורים, אלא זעק מעומק עומק לבו, בהרגישו את עוצם הסכנה הנוראה אשר הוא נמצא בה. וכפי שמסופר בספר אבניה ברזל: "פעם אחת סיפר מוהרנ"ת שפעם אחת בערב פורים צעקתי להשם יתברך 'הצילני מקליפת המן עמלק' כאילו המן עמלק עומד

עלי מיט א דראנג (= קרש או מוט ברזל)" (אבניה ברזל, שיחות וסיפורים, יג).

ממש כמו אחד שעבר ח"ו תאונת דרכים (עקסידנט) ושוכב פצוע וחבול, וצועק 'הצילני'; אחד כזה אינו שר 'הצילני הצילני הצילני הצילני'... אלא זועק מעומק הלב זעקת הצלה.

**ר' מנחם:** האמת שהיה לי מעין הרגשה כזו כשהייתי בשבוע שעבר, בפורים קטן, בציון של מרדכי ואסתר

**ר' מנחם:** שמעתי עכשיו שהמלחמה בין רוסיה לאוקראינה הולכת ומתקרבת. מדברים שעוד לפני שבת שקלים, כבר תהיה פלישה.

**הר"ר שמחה:** אני רואה שאתה לא מצליח לקיים את מה שדיברנו בשבוע שעבר - להסיח דעתך מהנייעס...

**ר' מנחם:** רוב הזמן אני מסיח את דעתי, אך עדיין אני לא מלאך... תכל'ס, כשמדברים על 'מלחמה', זה מרתק ומותח את המח והלב.

**הר"ר שמחה:** האם מלחמה קטנה כזו מותחת אותך?

**ר' מנחם:** איזה מלחמה קטנה?! כל המומחים מזהירים שמלחמה זו יכולה להתפתח למלחמת-עולם, א וועלט מלחמה! הרי ברגע שפוטין ייכנס לתוך אוקראינה, יתחילו להתערב מדינות רבות במלחמה זו, אמריקה, ענגלאנד, וכן הלאה, עד שיכול ח"ו להיות העולם כולו כמדורת אש.

**הר"ר שמחה:** כל מה שתיארת, עדיין אינה אלא מלחמה קטנה...

**ר' מנחם:** אז מהי מלחמה גדולה? מלחמה של פצצות אטום? יתכן שגם זה יבוא בסוף ח"ו.

**הר"ר שמחה:** גם מלחמה של פצצות אטום היא מלחמה קטנה... המלחמה הגדולה באמת, היא המלחמה הגדולה באמת היא 'מלחמת היצר וחילותיו'!

וכפי שכותב בעל החובות הלבבות: "אמרו על חסיד שפגע אנשים שבים ממלחמת אויבים, ושללו שלל אחר מלחמה חזקה, אמר להם: שבתם מן המלחמה הקטנה שוללים שלל, התעתדו למלחמה הגדולה! אמרו לו: ומה היא המלחמה הגדולה? אמר להם: מלחמת היצר וחילותיו!" (חובות הלבבות, שער יהוד המעשה, פרק ה).

**ר' מנחם:** איי איי, רבי שמחה. וואס מייסטו יעצט אריין [=מה אתה מערב פה] 'דיבורים' מעבודת השם. אני מדבר אתך על מלחמה רצינית מציאותית, של 'באמבעס' והרוגים רח"ל, ואתה מנצל את ההזדמנות לדחוף דיבורים על מלחמת היצר...

**הר"ר שמחה:** זהו הפראבלעם הגדול, שכשמדברים אתנו על מלחמת היצר, אנחנו לא קולטים שאכן מדובר במלחמה נוראה, כפשוטו ממש, המסוכנת הרבה הרבה יותר מכל המלחמות הגשמיות.

שכן, גם אם המלחמה של פוטין תיגרר למלחמת-עולם, ואפילו למלחמה של פצצות אטום - מדובר סך הכל בסכנה של מיתה שאינה מיתת עולם, אלא מעבר מהפרוודור לטרקלין... ולעומת זה, המלחמה הרוחנית, היא סכנה של 'מיתת עולם' לנצח נצחים!

וכמו שאמר רבי יוחנן בן זכאי לפני פטירתו, כשנכנסו תלמידיו לבקרו ובכה, ושאלוהו תלמידיו: "נר ישראל, עמוד הימיני, פטיש החזק, מפני מה אתה בוכה? אמר להם: אילו לפני מלך בשר ודם היו מוליכין אותי,

## נחמת

אָנָּא ח', קְדוּשׁ עַל פֶּל הַקְּדוּשׁוֹת, תְּקִיף עַל פֶּל הַתְּקִיפִים, חֲזֵק עַל פֶּל הַחֲזִיקִים, נִצְחֵן עַל פֶּל הַנִּצְחָנִים, עֲזְרֵנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי שְׂאֵזְבֵּה לְנִצְחַת הַמַּלְחָמָה הַזֹּאת בְּרִצְוֹנָה הַטּוֹב בְּאַמְתָּ. וּפְנֵי לְהַתְּחִיל מַעֲתָה לְכַנֵּס בְּקַדְשֶׁתָּהּ בְּאַמְתָּ וְתַעֲזֹר לְלֹא לַח פְּמוֹנֵי לְהַכְנִיעַ וְלִגְרֹשׁ וְלִשְׁבֵר וְלִכְפֹּל כְּמוֹנֵי פֶל הַקְּלָפוֹת וְסִטְרֵין אוֹתְרָנִין שְׁנִתְאַחֲזוּ בִּי בְּעֻזּוֹתַי הַרְפִּים, רַחֵם עָלַי וְעֲזֹר פְּתָם וְגַרְשָׁם מֵעָלַי וּמֵעַל גְּבוּלֵי, וּבְחֶסֶדְךָ תַצְמִית אוֹיְבֵי וְהִאֲבֹדְתָּ פֶל צוֹרְרֵי נַפְשִׁי בִּי אֲנִי עַבְדְּךָ."

## משמח אלקים ואנשים

אף שהיה ר' אהרן עני מרוד, הרבה בשמחה כל השנה כולה. מי שראוהו בשמחתו הגדולה, לא היה יכול להאמין מה קורה אצלו בבית... רק אלו שהכירוהו היטב, הבינו שהשמחה שלו נמשכת למעלה מדרך הטבע. לא פעם אמרו אנשי שלומינו זה לזה: מתי נזכה להיות מאושר ושמח כמו ר' אהרן, שאף שאין בביתו כלום, הוא עליו כל כך. לא רק שהוא שמח לעצמו, אלא השמחה שלו עולה על גדותיה ונמשכת על כל סובביו.

השולחן היחיד שהיה לו בבית, עמד על שני רגליים בלבד, כשאת הקצה השני השעין על הקיר כדי שלא תיפול. כך גם שאר הריטי ביתו, היו צריכים להיסמך על הקירות ועל הפינות. וכל אלו לא גרמו כלל להוריד ממאור פניו את החיוך השמח והמשמח שהיה נושא עמו תדיר.

הוא גם היה מחבר ניוונים, מהם אשר נשאו עד היום ומושרים בפי אנשי שלומינו. וכן היה מומחה מיוחד לרקוד ולהרקיד אחרים בתנועות של שמחה, אותם התאים בכל פעם כפי הניגון והריקוד.

עקב כך היו זקני החסידים מרבים להשכים לפתחו, כדי שישפיע עליהם מעט ממידת השמחה שלו. גם ר' נחמן טולטשינער, ואחריו בנו ר' אברהם, היו אוהבים אותו בחיבה יתירה, ומרבים להיפגש עמו בכל עת והזדמנות, לקבל ממנו שובע שמחות, ולקיים דברי אותו זקן דקדושה "מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד".

פעם אחת התקיימה שמחת נישואין בבית אחד מעניי העיירה 'קבליטש' בה היה גר, עד שלגדל העניות ששררה בבית אותה משפחה, לא היה בידם להכין לסעודת החתונה, אפילו כזית פת למנין אנשים. ומי מדבר על מנות נוספות. ובכן, אחר החופה הלכו והתפזרו להם המשתתפים והמוזמנים, עד שבאמצע הסעודה מוצא את עצמם החתן והכלה לבד. לרוב צערם החלו לבכות, ויום שמחת לבם נהפך להם לתוהו.

כשבא אחד מבני העיר לספר לר' אהרן מה קורה שם, הזדעזעו מאד, וקם ואמר בתמימה: עד כדי כך? ולא יכול עוד לישיב בשלוה. הוא החל לחשוב מחשבות כדת מה לעשות, ואיך לעזור לזוג עניים אלו. הלך לכמה מבני העיר אשר להם יכולת, ואסף וקביץ סכום מכובד, אשר יש בו כדי קניית צרכי סעודה בשפע, וקנה בעצמו מאכלים ומשקאות, והביא אל ביתם.

בבואו, מוצא את החתן והכלה יושבים ובוכים, ערך את השולחן והתחיל לרקוד לפני החתן, בריקודיו המיוחדים והידועים. לאט לאט פשטה השמועה בעיר, שר' אהרן רוקד ריקודים נפלאים, ובאו ונתקבצו עוד ועוד אנשים, כי ידעו שיש מה לראות כשר' אהרן רוקד. וככל שנתרבו האנשים, משך והכניס אותם בעל כרחם לתוך המחול, עד שנעשה חתונה שמחה מאד, וכך החזיר לחתן והכלה את השמחה והאושר על פניהם.

בראות אנשי העיר את כל זה, וכי רקדן זה יכול להרים ציבור שלם, באו מחותנים עשירים לבקש שיואל בטובו לבוא לשמח ולרקוד גם בחתונת צאצאיהם שתקיים במועד קרוב, ענה ר' אהרן ואמר: בחתונה זו הרי יהיה בשר ודגים וכל מטעמים, ואלה יִשְׁמְחוּ את הקרואים והשושבינים ואת החתן והכלה. אם ידוע לכם על חתונה שאין שם בשר ודגים, אלך בשמחה לשמוח ולשמח.

## רבי אהרן מקבליטש

נתקרב בצעירותו ע"י רבי פנחס מקבליטש. עני מרוד, ועובד ה' נלהב בקימת 'צנות' ו'התבודדות' חוץ ליישוב. עניו ושפל ברוך, ותמיד מלא שמחה. נפטר בחודש אלול בשנת תרפ"ב א' תרפ"ג. חותנו של ר' לוי יצחק בענדער ז"ל. וכן שאר חתניו החשובים, היו כולם מגדולי וחושיביו אנ"ש.

תולדות חיי הקדושים של  
באן עניו מוהר"ת זי"ע  
ערב פסח בארץ ישראל  
פרקי

## שלוש המעשיות

### לקח טוב מסיפורי צדיקים

רבינו הק' פתח וסיפר לרבי נתן וחברו רבי נפתלי, שלוש מעשיות מצדיקים, הטומנים בתוכם יסודות חשובים שברצונו ללמדם בפתח ההתקרבות.

הסיפור הראשון, על הרה"ק רבי מרדכי מנעסכיז: פעם, הגיע אליו אחד מחסידיו וסיפר לו את צרותיו ודאגותיו בעניין הפרנסה, עד שאין לו מעות לשלם שכר דירה. החסיד התגורר בשכירות בדירה במבנה רב-דירות, שבו התגוררו דיירים נוספים ואף היה שם בית-מלון. אמר רבי מרדכי מנעסכיז לתלמידו: "רצוני, שכל הבניין שאתה מתגורר בו, יהיה כולו שלך".

החסיד השתומם למשמע דברי רבו; אפילו לשלם שכר דירה אין בידו, והרבי מדבר על כך שכל הבניין יהיה שלו!?

הוא חזר לביתו. לא חלף זמן רב, ובעל הבית נפטר והבניין עבר בירושה לירושי. מאז, פסקה הברכה לשרות במקום. כמה אנשים שהתגוררו שם נפטרו במפתיע ויצא למקום שם לא טוב בקרב הבריות. עוברי-דרך הדירו רגליהם מבית המלון, וגם הדיירים שהתגוררו שם, עברו למקומות אחרים. ערכו היורשים מכרז על הבניין רב הדירות, אולם איש לא התעניין בו. בגלל השמועות שיצאו עליו. בצר להם, הורידו היורשים את מחירו פלאים, בתקוה להיפטר ממנו בהקדם.

לפתע נזכר החסיד בדברי רבו: "רצוני, שכל הבניין שאתה מתגורר בו, יהיה כולו שלך". מתוך אמונת חכמים, הלך וקנה את המקום כולו במחיר אפסי. וראה זה פלא; רק עבר הבניין לרשותו, האירה ההצלחה פניה שוב במקום. דיירים חזרו לדור בו ואורחים באו שוב להתאכסן במלון, ועד מהרה הפך החסיד לעשיר מופלא.

לאחר מכן, נסע שוב לרבו רבי מרדכי ושהה אצלו. כאשר התכוון לנסוע חזרה לביתו, נכנס ליטול רשות מהרבי כנהוג, אך הפעם, שלא כתמיד, עשה הצדיק תנועה של אי-רצון לנסיעתו. החסיד הבין שיש דברים בגו ונשאר בחצר קדשו של רבו. חלפו מספר ימים, והוא נכנס שוב על מנת להיפרד מרבו, אך גם הפעם הבין מתגובתו, כי עליו להישאר. הצדיק לא אמר זאת בפירוש, אך רמז זאת בתנועותיו והבעת פניו. שוב ושוב נכנס ושאל אם יכול הוא לנסוע לביתו, אך בכל פעם, נרמז על ידי רבו שעליו להישאר. כך נמשך הדבר שנה אחרי שנה, וכיוון שהיה חסיד נאמן, נשאר בחצר רבו במשך שלוש עשרה שנים!

"כשהייתי אצל רבי מרדכי מנעסכיז" - המשיך רבינו - "ראיתי את האיש הזה, הוא נשאר אצל רבו וחשש לשוב לביתו, פן יקרה לו מה שקרה לאנשים רבים שהתגוררו באותו בית. אך כאשר נסתלק רבי מרדכי לעולמו, חזר האיש לביתו ומיד לאחר מכן נפטר. רק אז התברר למפרע מדוע עיכב אותו רבו מלשוב לביתו".

## להבין את הרמזים

בסיפור זה, רמז רבינו לרבי נתן, שעליו לשים לב היטב לא רק לכל דיבור שישמע ממנו, אפילו שיחת-חולין, אלא גם לכל תנועה והבעת-פנים. כי לכל תנועה ורמז ישנה משמעות וכוונה עמוקה ביותר!

רבי נתן, שהיה 'תלמיד' אמיתי בכל מהותו, השכיל להפנים את העניין היטב, ומכאן ואילך ידע כי

רבינו משוחח עמו לא רק בדיבור, אלא גם על ידי הרמזים.

בספרו הק' 'ליקוטי הלכות', מזכיר זאת רבי נתן: "על ידי אמונת חכמים, שמאמין שכל דברי רבו ומעשיו הם מלאים רזין, על ידי זה אפילו בעת שאינו אצל רבו אינו מש מתוך אוהלו והוא תמיד בבחינת 'לא ימוש מתוך האהל'... כמו שמואב בסימן קפ"ו ליקוטי א' על ענין החסידים הכשרים שבמדינות קיר"ה עיין שם, וכמו שמואב מזה בספר חיי מוהר"ן בהמעשה של הצדיק רבי מרדכי זצ"ל" (הלכות חזקת מטלטלין ה' 10).

## לעיין היטב בדברי הצדיק

המעשה השני שסיפר רבינו, היה על אחד מתלמידי הרה"ק רבי שניאור זלמן מלאדי, שבמשך שמונה שנים היה עוסק במאמר אחד ששמע מפי רבו, ולומד בו ומחדש בו.

בכך, רמז רבינו, עד כמה יש לעיין בתורתו היטב ולחיות על פיה בכל ההליכות וההנהגות.

וכפי שכותב מוהר"ת: "כאשר שמענו מפי הקדוש כמה פעמים שצריכין לילך עם אותם התורות, דהיינו לילך איזה זמן עם זאת התורה, וכל העבודות שלו מבוקר עד ערב יהיו עם הילוך של אותה התורה שהוא הולך בה בעת ההוא. ואחר כך ילך איזה זמן עם תורה ממאמר אחר, וכן יתנהג תמיד, עד אשר יעבור וילך עם כל התורות שאמר" (חיי מוהר"ן שפ"ח)

## ידוע מחשבות

הסיפור השלישי שסיפר רבינו:

היה זה כשהרה"ק רבי יחיאל-מיכל מזלאטשוב הגיע לראשונה להיכלו של מורו ורבו הבעל-שם-טוב; ארכובותיו דא לדא נקשן וכל כולו אומר 'מורא רבך כמורא שמים'; יראתו היתה גדולה כל כך עד שהתקשה לעמוד על רגליו. אך לאחר זמן-מה, החל להרגיש כי היראה הולכת ונמוגה. הוא תמה על כך, ונזכר במאמר הגמרא (פנהדרין נ"ב ע"ב) כי תלמיד חכם נדמה בעיני עם-הארץ בתחילה ככלי של זהב, לאחר מכן לכלי כסף, ולבסוף לכלי חרס...

רבי יחיאל-מיכל הרגיש כי הדברים מתקיימים בו; הוא חש כיצד הוא, ה'עם הארץ', עומד לפני הבעש"ט, שבתחילה היה כה חשוב בעיניו עד שלא יכול היה לעמוד על רגליו, והנה, עתה היראה הגדולה הזו פוחתת והולכת.

עודו מהרהר בכך, הרגיש בידו הקדושה של הבעש"ט אווזת בזרועו, כשהוא פונה אליו ואומר לו: "מיכ"ה, עם הארץ הנך..." רבי מיכל הופתע מאוד מכך שכל מחשבותיו גלויות לפני הבעל שם טוב.

בשעה שסיפר זאת רבינו, אחז בזרועו של רבי נתן ואמר: "מיכ"ה, הנך עם הארץ..." רבי נתן השתומם כולו; כי אלו בדיוק היו מחשבותיו שלו, גם הוא הרגיש שהיראה שהיתה לו קודם לכן מרבינו, פוחתת והולכת, ואותו מאמר חז"ל עלה במחשבתו...

באותו רגע, הבין כי מחשבות ליבו לא נעלמות מעיניו הטהורות של רבינו, החודרות כליות ולב.

רבי נתן ורבי נפתלי נמשכו בעבותות האבה לרבינו, הם הרגישו מיד כי בצל קדושתו יזכו להתקרבות אמיתית לה' יתברך, כאשר נכספה נפשם זה זמן רב.

## בין 'אלוקי נצור' ל'התבודדות'

"מהי 'התבודדות'? האם זה פשוט זמן מרוכז לבל הבקשות הפרטיות? מדוע לא ניתן לעשות זאת ב'אלוקי נצור'? איזה שאלה צריך לשאול את עצמו 'שבעים שנה' – ומה הפשט בזה?"

וכן בכל כיוצא בזה, דבר גדול ודבר קטן, על הכל ירגיל עצמו להתפלל תמיד להשם יתברך על כל מה שיחסר לו. אף על פי שהעיקר להתפלל על העיקר, דהיינו על עבודת השם יתברך לזכות להתקרב אליו יתברך, אף על פי כן גם על זה צריכין להתפלל".

אולם, דע לך שלא אגזים כלל אם אומר שענין זה אינו אלא פרט קטן ב"עולם הנפלא של התבודדות", ונכלל 'גם' הוא בעולם נפלא זה. כי אליבא דאמת, 'התבודדות' אינה רק זמן פנוי לבקשות פרטיות, אלא באמת "עולם נפלא" שיש בו דרכים ונתיבות, הן ישנות ועתיקות מימי קדם, והן חדשות בדרכים וצמצומים וכלים חדשים שרביה"ק הוריד ממקום שהוריד, וכמו שרביה"ק בעצמו אמר על דרכו בקודש ש"אף על פי שהוא דרך ישן מאד אף על פי כן הוא חדש לגמרי" (חיי מוה"ר"ן שצג), וכמוספור:

"כשנסע פעם רבינו בדרך, התפאר לפניו העגלון בגודל מומחיותו בנסיעת הדרכים, שמחמת שדרך המלך היתה מלאה בוץ וטיט מרוב הגשמים והפשרת השלגים, על כן עיקם וטיב את הדרך בדרך ארוכה יותר, אולם ברוב מומחיותו חזר שוב לדרך המלך הראוי שאין בו בוך ורפש. ענה רבינו ואמר: 'תעניית וסגופים היא דרך ומסע ישנה להתקרב על ידה לשם יתברך; תפילה והתבודדות היא דרך ומסע חדשה להתקרב על ידה לשם יתברך. אולם, הכל חוזר ושב לדרך הישן' = "תעניית וסגופים איז א אלטער טראק צו השם יתברך, תפילה און התבודדות איז א נייער טראק צו השם יתברך, אבער מקומט אלץ ארויף אויף דעם אלטין וועג" (שיש"ק ח"ב רצח).

ולך נא וראה בספרו הנפלא של הרה"ח רבי אברהם יצחק כרמל ז"ל "אשפוך לפניו שיחי" שליקט וקיבץ כעמיר גורנה וערכו כשולחן ערוך בכל הנוגע לעבודה קדושה זו, וראה שם בפרק ד' שהתבודדות כוללת דברים רבים שהאופן והאפשרות היחידה (1) לקיים אותם היא רק בשעת ההתבודדות, ומציין שם שמונה עשר חלקים שהתבודדות כלולה מהם. וכל זה רק ממה שמבואר להדיא בספרי רביה"ק ומוהר"ג".

[אמנם, גם עצם דבר זה של 'בקשות פרטיות', מקבל גישה וצורה וגם תכלית חדשה, בעת ההתבודדות, ונקווה בע"ה שבהמשך נפרט בזה].

וכבר שאלו פעם את הרב החסיד רבי שמואל שפירא ז"ל: "מהי התבודדות?", וענה: "שאלה זו צריכים לשאול את עצמו שבעים שנה!..."

ותבין כמה עומק יש בתשובה זו, שכן גם מי שחפר וחיפש במשך כל שנותיו בעבודה קדושה זו, ו'התבודדות' היא חלק נכבד ועיקרי מתמצית חייו כידוע, בכל זאת עדיין לא נחית לעומקם ויש לו עדיין מה לחפש ולחזור עוד ועוד...

להלכה למעשה: חזק והתחזק, ללמוד ולחפש ולבקש "מה זה התבודדות?" (וכפי שציטטתי לך, יש לך כאן גם כמה מראי מקומות, הלא הם הספרים הנפלאים הנ"ל) ואז ישתנו חיך, ותזכה לכל טוב אמיתי, וכהבטחת רביה"ק.

אפשר לשלוח שאלות שיופיע במדור הזאת בטל או באימייל של המערכת

## "תנו לבכם לי"

בשבועיים האחרונים התקיים קמפיין אדיר שעורר הדים רבים בכל ריכוזי חסידות ברסלב ומחוצה לה, בסימן "תנו לבכם לי", לייסד ולבסס את המפעל האדיר "לבבי-המרכז להפצת דעת רבינו הקדוש בעולם", היוזם ומבצע פעולות אדירות והכרחיות בעניין ההפצה, ובראשם: גיליון זה, המופיע כבר בפעם ה"עשירי קודש" ברבבות עותקים, בכאלפיים נקודות הפצה בארץ ובחו"ל.

רבים מאנ"ש זכו ליטול חלק ולהשתתף בנתינה קבועה מידי חודש ע"ס כמניין 'בכל לבבך', ולכה"פ כמניין 'לבבך', ובכך לקיים את בקשתו וצוואתו של מוהר"ג שנהיה חזקים "ברצון בממון ובטירחא" למען הפצת דעתו של רבינו הקדוש בעולם.

ניתן עדיין להשתתף ולקחת חבל במיזם אדיר זה, בטלפון 025021316 או בעמדות 'נדרים פלוס' בא"י, ובכך לזכות בזכויות האדירות, וכן לקבל אפשרות להנצחת העלון בזמן שתבחרו, והזכרת שמות בציון המצוינת בכל זמן בשנה, בעת רצון בחצות הלילה.

## "יבוצו מעיינותיך חוצה"

בס"ד הופיע הספר הנפלא "ש"ת משיב נפש", הכולל בתוכו אוצר מופלא של תשובות ערוכות טוב טעם ודעת, עם מקורות מדברי חז"ל, זוה"ק, כתבי האריז"ל והרמ"ק, ספרי תלמידי הבעש"ט הקדוש, ושאר ספרי קודש, ליישב הרבה מהתמיהות והמבוכות העולים בלבבות החפצים להתקרב ולהידיבק באור הצחצחות של רבינו הקדוש הנגמ"ח זיע"א.

הספר מעוטר בהסכמותיהם הנלהבות של זקני וחשובי אנ"ש, וניתן להשיגו בכל מרכזי הפצת ספרי ברסלב, וכן בטלפון 0533139905

## "מזמור שיר הנוכת הבית"

ביום ד' לסדר כי תשא התקיים בקהילת 'קרן אור' מעמד אדיר בסימן "לך כנוס", בו נאספו כל בני הקהילה בעיר הקודש ירושלים, לחנוכת בית המדרש החדש, שנחנך לאחרונה בשכונת בית ישראל.

במהלך המעמד נשמעו דרשות חוצבות על עניין האחדות וחובת ההשתתפות בחבורות השבועיות, וכן בעניין התפילה בבית המדרש הנקרא על שם הצדיק.

לאחר מכן נערך 'סדר לימוד' ככוח וברציפות למשך שעה, ובסיום המעמד לאחר תפילת ערבית בהתלהבות ואמירת 'תיקון הכללי' בצוותא, נערכו ריקודים סוערים על נועם גורלנו.

# נקודות

הַמִּתְחִיל לַעֲבֹד אֶת ה', הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֹמֵר לֵאמֹר: יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁחֲפָצָה וְרָצוֹנָה לַעֲבֹד אוֹתִי, אֲבָל מַה הוּא הַבְּטוּחֹת, שֶׁמֵּא לְמַחֵר תַּעֲזֹב אוֹתִי, אִם בֶּן אִיךְ אֲקַרֵּב אוֹתָהּ בְּשִׁבְלֵי הַרְצוֹן שֶׁרָצִיתִי, וְאִיךְ אֲנַלֶּה לָּךְ תַּכְּף דְּבָרִים נִסְתָּרִים! אֵלֶּה בֶּן תַּעֲשֶׂה: בְּתַחֲלָה אֶהֱב אוֹתִי כָּךְ, וְתַעֲשֶׂה מִצְוֹתַי, אַחֲרַי-לִפִּי שְׂאִין אוֹתָהּ יוֹדֵעַ הַשִּׁכָּל שֶׁל הַמְצוּדָה, וְעֵבֵד אוֹתִי פְּשׁוּט בְּלֹא חֲכָמוֹת. וְכִשְׁתַּעֲבֵד אוֹתִי בְּמֵה זְמַנִּים, אֲזִי אֲאָמִין לָּךְ וְאֲנַלֶּה לָּךְ טַעַם וְשִׂכָּל שֶׁל בֶּן דְּבָר וְדְבָר, וְאֲקַרֵּב אוֹתָהּ בְּכֹל מִינֵי הַתְּקַרְבוֹת, כִּי הַזְּמַן הַרֵב שֶׁעֲבַדְתָּ אוֹתִי מִקֶּדֶם הוּא בְּטוּחֹת, שֶׁלֹּא תַעֲזֹב אוֹתִי. (ספר המידות תשובה ע"ו)

התודה והברכה לפרנס ההדפסה וההפצה, הרה"ח ר' אברהם מנחם קנאפלער שליט"א, שנטל על עצמו עול הוצאות הגיליון לשלושת החדשים הראשונים, לייסד ולבסס הגיליון ולהעמידו על תילו. לע"נ חבירו היקר יוסף דוד בן יב"ח"ש הרה"ח ר' מאיר נחמן ואחיו משה מרדכי שעלו בסערה השמימה בליג בעומד תשב"א במירון בכלל ארבעים וחמשה הקרבנות הקדושים, ת.נ.צ. ז.צ.ב.ה זכות הפצת תורת רבינו הקדוש תעמוד לו ולמשפחתו שיזכה לכל טוב והצלחה בכל הענינים